

ДеюреЗакупівлі: закон і практика

Експертус
Держзакупівлі

СВІТ
ПРАВА

Ірина Корда

керуючий партнер
ПП ЮФ «Світ права», юрист

Ірина Ключук

керівник управління проектами,
юрист ПП ЮФ «Світ права»

**Аналізуємо умови
для прямих договорів
та обґрунтовуємо
рішення у виняткових
випадках за пунктом
13 Особливостей**

Коли працюємо без використання ЕСЗ ?

товари і послуги
(крім послуг з
поточного ремонту)

менше 100 тис грн.

роботи

менше 1,5 млн. грн.

поточний ремонт

менше 200 тис грн.

ВИКЛЮЧЕННЯ

(будь яка вартість)

При закупівлі без використання ЕСЗ Замовник **обов'язково дотримується принципів** закупівель:

- 1) добросовісна конкуренція серед учасників;
- 2) максимальна економія, ефективність та пропорційність;
- 3) відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель;
- 4) недискримінація учасників та рівне ставлення до них;
- 5) запобігання корупційним діям і зловживанням.

Що оприлюднюємо в закупівлях без використання ЕСЗ?

- Річний план

до 50 тис. грн.

Що оприлюднюємо в закупівлях без використання ЕСЗ?

- Річний план
- Звіт про закупівлю без використання ЕСЗ

від 50 тис. грн. до порогу (100 тис. 200 тис./1.5 млн. грн.)

Що оприлюднюємо в закупівлях без використання ЕСЗ?

- Річний план;
- Звіт про звіт про договір про закупівлю, укладений без використання ЕСЗ;
- Обґрунтування підстави для здійснення замовником закупівлі (у вигляді розпорядчого рішення чи ін. документу погодженого (затвердженого) керівником або іншою особою, визначеною керівником);
- Договір про закупівлю та додатки до нього (крім пп. 15, 17, 18 п.13 Особливостей);
- Зміни до договору.

п. 13 Особливостей

Закупівля згідно п. 13 проводиться у виключних випадках

1. Не є процедурою, немає ніяких строків для укладення договору чи попередніх процедур, строки чи порядок проведення яких описані у Особливостях
2. **Потребує попередньої підготовки, а саме:** обґрунтування підстав застосування відповідно до п. 13 Особливостей:
 - ❖ документальне підтвердження підстав, що зазначені в обґрунтуванні
 - ❖ обґрунтування очікуваної вартості.

Вимоги законодавства до обґрунтування

Обґрунтування

- готується УО або ін. службовою (посадовою) особою замовника
- у вигляді розпорядчого рішення замовника (наказу, рішення сесії, тощо) або іншого документа (згідно законодавства),
- погоджується (затверджується) керівником замовника або ін. особою, визначеною керівником замовника.

Який формат обґрунтування?

Наказ Мінюсту №100/5 від 18.06.2015 р.

Встановлює правила, про те, які мають бути і як оформити управлінські та інші рішення установи, підприємства, організації.

ВИКЛЮЧЕННЯ

п. 13 Постанови КМУ №1178

Укладаємо договір
без застосування процедури

ВИКЛЮЧЕННЯ

(коли можна прямий договір)

2) замовник або його відокремлений підрозділ, що здійснює закупівлю згідно з [абз. 2 п. 15](#) цих Особливостей, перебуває на території активних бойових дій, які не були завершені на дату укладення договору про закупівлю;

- ПОСТАНОВА КМУ від 6.12.2022 р. № 1364 “Деякі питання формування переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією”
- НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ від 22.12.2022 р. № 309 "Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією"

ПЕРЕЛІК
територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово
окупованих Російською Федерацією

I. Території, на яких ведуться (велися) бойові дії

1. Території можливих бойових дій

Код	Найменування	Дата виникнення можливості бойових дій	Дата припинення можливості бойових дій*
1.1. ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ			
Криворізький район			
UA12060130000012028	Зеленодольська міська територіальна громада	24.02.2022	
Нікопольський район			
UA12080010000029838	Марганецька міська територіальна громада	13.10.2023	

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямиий договір)

4) існує нагальна потреба у здійсненні закупівлі у зв'язку з виникненням об'єктивних обставин, що унеможливають дотримання замовником строків для проведення закупівлі із застосуванням ВТ та/або електронного каталогу, яка повинна бути документально підтверджена замовником;

Обставини, за яких доцільно укладати договір за підставою “Нагальна потреба”

1. Обставини непереборної сили, або несприятливих погодніх умов, що спричинили необхідність здійснення закупівлі, яку Замовник не міг передбачити
2. необхідність терміново забезпечити потребу Замовника у товарах \послугах у разі оскарження процедури відкритих торгів (виключно на період оскарження) чи здійснити закупівлю товарів\послуг на час проведення процедури торгів у разі, якщо договір розірвано, або торги відмінено чи не відбулися.
3. тощо

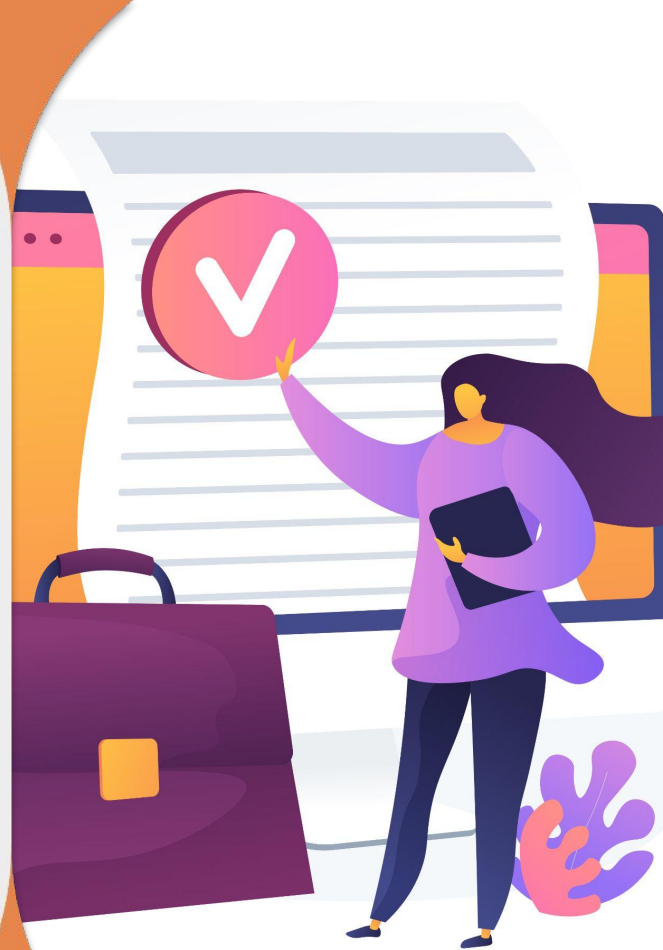
ГОЛОВНЕ:

довести в обґрунтуванні терміновість здійснення закупівлі і неможливість (недоцільність) проведення відкритих торгів

Приклади документального підтвердження:

- Висновок комісії ТЕБ і НС (у разі виникнення надзвичайної ситуації місцевого значення, посилання на НПА (у разі виникнення надзвичайної ситуації загальнодержавного значення)
- Звіт про результати процедури закупівлі (у разі, якщо процедура відмінена), та\або посилання на процедуру в електронній системі закупівель у разі розірвання договору або оскарження процедури.
- інший документ (наказ\розпорядження вищестоячої організації) тощо ...

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямий договір)

5) роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання:

- предмет закупівлі полягає у створенні або придбанні витвору мистецтва або художнього виконання;

- укладення договору про закупівлю з переможцем архітектурного або мистецького конкурсу;

5

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямиий договір)

5) роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання:

- відсутність конкуренції з технічних причин (+документальне підтвердження);

Приклади предметів закупівлі

- розподіл природного газу\електричної енергії
- водопостачання та водовідведення
- теплопостачання від монополіста місцевого значення
- теплопостачання від постачальника теплової енергії, що орендує приміщення котельні, яка забезпечує теплом і гарячою водою

Що є документальним підтвердженням:

- посилання на веб сайт або документ АМК України у разі закупівлі товарів, робіт чи послуг у монополіста;
- експертний висновок, що підтверджує ексклюзивне становище учасника
- результати досліджень замовника, які доводять відсутність конкуренції
- договір купівлі продажу товару, що містить особливі умови технічного обслуговування протягом гарантійного терміну
- тощо ...

Обґрунтування обов'язково повинно містити посилання на документ

Документ, що підтверджує відсутність конкуренції з технічних причин обов'язково розміщується разом із обґрунтуванням.

5

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямий договір)

5) роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання:

- необхідність захисту прав інтелектуальної власності;

Приклади предметів закупівлі

- супровід наявного програмного забезпечення у власника
- коригування проектно-кошторисної документації
- авторський нагляд у разі закупівлі робіт
- тощо ...

Обґрунтування повинно містити інформацію про документ - джерело авторського права.

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямий договір)

5) роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання:

- укладення договору про закупівлю з постачальником "останньої надії" або з постачальником універсальної послуги на постачання електричної енергії або природного газу;

ВИКЛЮЧЕННЯ

(коли можна прямий договір)

6

б) відмінено відкриті торги через відсутність учасника процедури закупівлі (учасників процедури закупівлі), у тому числі за лотом.

Незмінні:

- 1) Предмет закупівлі, його технічні, кількісні та якісні характеристики, проект договору;
- 2) вимоги до суб'єкта з яким укладається договір = вимогам ТД (крім п 47 особливостей);
- 2) Сума договору про закупівлю не може перевищувати очікувану вартість предмета закупівлі, зазначену в оголошенні про проведення ВТ.

+ можливість урахування прийняттого % перевищення ціни

Термін укладення прямого договору після відміни відкритих торгів:

НЕ ВИЗНАЧЕНО

“Замовник може здійснити закупівлю шляхом укладення прямого договору, з підстави відміни ВТ через неподання жодної тендерної пропозиції для участі у ВТ **у строк**, установлений замовником згідно з цими особливостями, у тому числі за лотом з урахуванням того, **для забезпечення потреби якого року здійснюється закупівля.**”

Відповідь Мінекономіки на запит 78/2024

www.svitprava.com

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямий договір)

7) необхідність закупівлі додаткового обсягу товару у того самого постачальника після укладення договору про закупівлю у замовника;

Примітка:

протягом 3 р. після укладення договору про закупівлю, якщо загальна вартість таких товарів, робіт чи послуг не перевищує 50 % ціни основного договору про закупівлю.

Застосовується за умови

- предмет договору - товари
- Договір укладено не пізніше як за 3 р. до моменту укладення договору на додаткову потребу
- основний Договір укладено за результатами процедури закупівлі/спрощеної закупівлі/п.13 Особливостей
- Постачальник той самий
- обсяг додаткової потреби - до 50% від кінцевої суми основного договору

ГОЛОВНЕ В ОБГРУНТУВАННІ

довести, що в разі зміни постачальника замовник буде вимушений придбати товар з іншими технічними характеристиками, що призведе до виникнення **несумісності, пов'язаної з експлуатацією і технічним обслуговуванням**, або у разі, коли така закупівля зумовлена змінами до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я.

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямий договір)

8) необхідність закупівлі додаткових аналогічних робіт чи послуг у того самого виконавця робіт/надавача послуг;

Примітка:

протягом 3 р. після укладення договору про закупівлю, якщо загальна вартість таких товарів, робіт чи послуг не перевищує 50 % ціни основного договору про закупівлю.

Застосовується за умови

- предмет договору: послуги або роботи
- Договір укладено не пізніше як за 3 р. до моменту укладення договору на додаткову потребу
- основний Договір про закупівлю укладено за результатами процедури закупівлі/спрощеної закупівлі/п.13 Особливостей
- Постачальник той самий
- обсяг додаткової потреби - до 50% від кінцевої суми основного договору

Найбільша помилка при застосуванні підстави закупівлі додаткових робіт за п. 13

- При коригуванні ПКД сума збільшення вартості робіт не дорівнює вартості додаткових робіт.
- Різниця у вартості між первинною та коригованою ПКД може містити також збільшення цін на ресурси.
- Вартість додаткових робіт повинен визначати автор проекту.

9,10 ВИКЛЮЧЕННЯ

(коли можна прямий договір)

9) здійснюється закупівля послуг з адвокатської діяльності;

10) здійснюється закупівля юридичних послуг, пов'язаних із захистом прав та інтересів України, у тому числі з метою захисту національної безпеки і оборони, під час врегулювання спорів, розгляду в закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України;

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямий договір)

11) здійснюється закупівля послуг, необхідних для проведення спортивних заходів, спортивних змагань, заходів з фізичної культури і спорту, фізкультурно-спортивної реабілітації, що включені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України на відповідний рік;

13

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямий договір)

13) здійснюється закупівля товарів, робіт та послуг для/з будівництва, ремонту та інших інженерно-технічних заходів із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури;

"Перелік об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури для їх будівництва, ремонту та інших інженерно-технічних заходів з їх захисту із зазначенням їх місця розташування затверджується спільним наказом Міненерго та Мінінфраструктури"

ПОСТАНОВА КМУ від 27.12. 2022 р. № 1482 "Про реалізацію експериментального проекту щодо будівництва, ремонту та інших інженерно-технічних заходів із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури"

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямий договір)

15

15) здійснюється закупівля товарів, робіт і послуг для здійснення заходів, спрямованих на забезпечення захисту об'єктів підприємств, установ та організацій електроенергетичного, ядерно-промислового, вугільно-промислового та нафтогазового комплексів, у тому числі для організації захисту їх працівників у частині будівництва, створення та облаштування об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, а також для відновлення зруйнованих або пошкоджених внаслідок збройної агресії Російської Федерації таких об'єктів;

16

ВИКЛЮЧЕННЯ

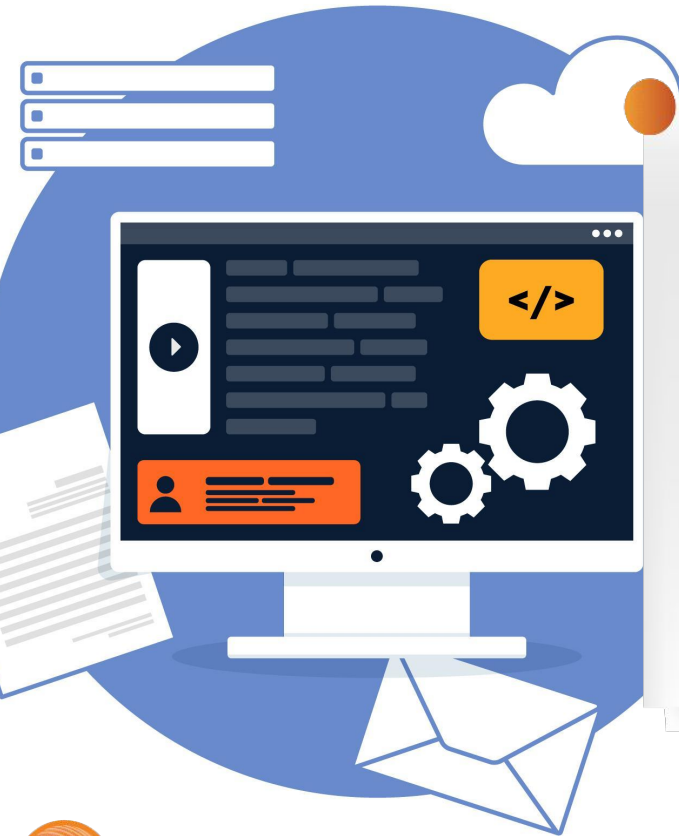
(коли можна прямий договір)

16) закупівля із застосуванням електронного каталогу не відбулася або в електронному каталозі відсутній необхідний замовнику товар, якщо така закупівля була проведена відповідно до [пункту 5](#) розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 вересня 2019 р. № 846 “Про визначення державної установи “Професійні закупівлі” централізованою закупівельною організацією”

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямий договір)

17) здійснюється закупівля програмного забезпечення, засобів зв'язку, пристроїв та засобів мережевої безпеки та інших засобів захисту технічної та інформаційної інфраструктури Апаратом Ради національної безпеки і оборони України для забезпечення функціонування та розвитку Головного ситуаційного центру України у разі, коли інформація, що повинна бути оприлюднена в оголошенні про проведення відкритих торгів та/або в тендерній документації, є інформацією з обмеженим доступом або коли її розголошення під час дії правового режиму воєнного стану може нести загрозу національній безпеці;

18

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямий договір)

18) здійснюється закупівля природного газу суб'єктом ринку природного газу, на якого Кабінетом Міністрів України відповідно до ЗУ “Про ринок природного газу” покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу;

ПОСТАНОВА КМУ від 6.03.2022 р. № 222 "Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу"

Це Положення покладає такі спеціальні обов'язки:
ТОВ "Газопостачальна компанія "Нафтогаз Трейдинг"

ТОВ "Газопостачальна компанія "Нафтогаз України" постачальника "останньої надії"

НАК "Нафтогаз України"

АТ "Укргазвидобування" і Державне акціонерне товариство "Чорноморнафтогаз"

ТОВ "Газопостачальна компанія "Нафтогаз Трейдинг"

ВИКЛЮЧЕННЯ (коли можна прямий договір)

19) здійснюється закупівля послуг, пов'язаних із створенням або залученням фінансових інструментів, а також послуг, пов'язаних із створенням інструментів страхування, перестраховування та/або відшкодування збитків від воєнних ризиків торгових суден, задіяних у перевезенні українських експортних товарів.

Виключення: (коли можна прямий договір)

Придбання замовниками товарів і послуг, вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень та є меншою, ніж 200 тис. гривень, може здійснюватися шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару у разі, коли закупівля товарів і послуг здійснюється у підприємства або організації, що засновані громадською організацією осіб з інвалідністю та отримали дозвіл на право користування пільгами з оподаткування відповідно до законодавства.

Нормативно-правова база:

ЗУ «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»

ПОСТАНОВА КМУ від 8.08. 2007 р. № 1010 "Про затвердження Порядку надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування для підприємств та організацій громадських організацій осіб з інвалідністю"

Постанова КМУ від 19.03.2022 р. № 323 «Деякі питання користування пільгами з оподаткування для підприємств та організацій громадських об'єднань осіб з інвалідністю в умовах воєнного стану на території України»

**ст. 631 ЦКУ чи
можна?**

Мінекономіки:

Якщо замовник укладає договір про закупівлю згідно з пп. 5, 7, 8 п. 13 Особливостей, які передбачають укладення договору про закупівлю товарів, робіт або послуг, що можуть бути надані (поставлені/виконані) тільки певним суб'єктом господарювання, за відсутності альтернативи, в такому разі сторони можуть встановити в договорі про закупівлю, що умови договору застосовуються до відносин між ними, які виникли до його укладення у зазначених випадках згідно з ч. 3 ст. 631 ЦК

(<https://me.gov.ua/InfoRez/Details?id=18a2fd50-2835-43fe-9ab8-f673152aab98&lang=uk-UA>).

МОЖЛИВІСТЬ ПРИХОВУВАТИ ЧУТЛИВІ ДАНІ – ВЖЕ НА prozorro

Місцезнаходження замовника:

Місцезнаходження постачальника:

Місце виконання робіт:

Місце постачання товарів:

Чи потрібно по п.13 Особливостей обґрунтування згідно Постанови КМУ № 710?

публікувати

- Будь-яка закупівля повинна бути обґрунтована!

Постанова КМУ № 710 від 11.10.16 “Про ефективне використання бюджетних коштів” п.п 3 пункту 3

З метою ефективного та раціонального використання коштів забезпечити оприлюднення обґрунтування технічних та якісних характеристик предмета закупівлі, його очікуваної вартості та/або розміру бюджетного призначення на власному веб-сайті протягом п'яти робочих днів з дня оприлюднення оголошення про проведення **конкурентної процедури закупівель** або повідомлення про намір укласти договір про закупівлю за результатами переговорної процедури закупівель.

п.13 ч.1 ст. 1 ЗУ "Про публічні закупівлі"

Конкурентна процедура закупівлі (далі - тендер) - здійснення конкурентного відбору учасників за процедурами закупівлі відкритих торгів, торгів з обмеженою участю та конкурентного діалогу.

Звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель згідно **п.13 Особливостей не є конкурентною процедурою закупівлі.**

Чи потрібно по п.13 Особливостей публікувати обґрунтування згідно Постанови КМУ № 710?

Моніторинг ДАСУ закупівель без використання ЕСЗ

Запитання, з якими звертаються найчастіше аудитори при проведенні моніторингу:

1. На підставі якої інформації та документів проведено обґрунтування розміру бюджетних призначень, технічних та якісних характеристик предмета закупівлі та визначена його очікувана вартість – якщо йдеться про договір підряду? У такому випадку аудитори вимагають надати, зокрема, проєктну документацію, технічне завдання, дефектні акти, експертні звіти тощо.
2. Як саме визначили очікувану вартість договору, технічні та якісні характеристики предмета закупівлі?
3. На якій підставі обрали вид закупівлі?
4. Як та за якими критеріями провели оцінку потенційних постачальників товарів/ виконавців робіт, що є предметом закупівлі?

Моніторинг UA-M-2023-11-22-000023

Західний офіс Держаудитслужби

Моніторингом встановлено, що разом із звітом про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель за досліджуваною закупівлею UA-2023-11-13-015092-а, **обґрунтування підстави** для здійснення закупівлі у вигляді погодженого (затвердженого) керівником Замовника або іншою особою, визначеною керівником Замовника, документа **не оприлюднено**.

Моніторинг UA-M-2023-11-21-000018

УПРАВЛІННЯ ЗАХІДНОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Моніторингом встановлено, що Замовником **визначено предмет закупівлі послуг з поточного ремонту за показником другої цифри** Єдиного закупівельного словника.

Моніторинг UA-M-2023-11-20-000090

УПРАВЛІННЯ ЗАХІДНОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Замовником в порушення вимог ч. 5 ст. 8 Закону на **восьмий робочий день надано відповідні пояснення на запит ДАСУ** (інформацію, документи).

Замовник під час публікації інформації про закупівлю порушив вимоги абзацу двадцять дев'ятого пункту 13 Особливостей в частині **не оприлюднення разом із звітом про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, обґрунтування підстави для здійснення Замовником закупівлі** відповідно до цього пункту у вигляді розпорядчого рішення Замовника або іншого документа погодженого (затвердженого) керівником Замовника або іншою особою, визначеною керівником Замовника.

Моніторинг UA-M-2024-03-18-000039

ПІВНІЧНО-СХІДНИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ

Встановлено порушення законодавства в частині неправомірного обрання та застосування процедури закупівлі

ДК 021:2015 44190000-8 Конструкційні матеріали різні, ДК 021:2015 44191300-8 Деревностружкові плити (OSB-3 плита 10x1250x2500 мм Свісс Кроно)

П. 5.1 Договору передбачено термін поставки товару до 25.12.2024 року, тобто умови договору не підтверджують виникнення негайної потреби в придбанні матеріалів, а передбачають тривалу та поступову протягом року поставку матеріалів.

Моніторинг UA-M-2023-11-20-000066

УПРАВЛІННЯ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ В ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

За результатом моніторингу встановлено, що Замовником 31 серпня 2023 року в електронній системі закупівель **оприлюднено додаткову угоду** до Договору від 25.08.2023 року № 1, що складає **більше ніж 3 робочих дні**, чим порушено вимоги пункту 11 частини 1 статті 10 Закону.

Моніторинг UA-M-2024-01-11-000075

ПІВДЕННИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ

На порушення вимог п.19 Особливостей Замовником укладено додаткову угоду до Договору від 23.11.2023 № 1, якою **безпідставно внесено зміни до істотної умови Договору**, а саме: змінено ціну з твердої на динамічну у випадку, не передбаченому Особливостями.

СВІТ
ПРАВА

Тел. офісу: 0800212192

facebook.com/svitprava

t.me/svitprava

instagram.com/svit_prava

Тримаймося!
Все буде Україна!!!

